

D E K R E T

z dnia 26 kwietnia 1949 r.

o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 152) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

D Z I A Ł I.

Zasady ogólne.

Art. 1. Nieruchomości lub ich części niezbędne dla realizacji narodowych planów gospodarczych mogą być przejmowane, nabywane, zbywane i przekazywane zgodnie z przepisami niniejszego dekretu.

Art. 2. Prawo przejmowania, nabywania, zbywania i przekazywania nieruchomości w trybie niniejszego dekretu służy wykonawcom narodowych planów gospodarczych, a mianowicie:

- 1) władzom i urzędowi państwowym,
- 2) zakładom i instytucjom państwowym, instytucjom ubezpieczeń społecznych, zakładom ubezpieczeń, przedsiębiorstwom państwowym i pod zarządem państwowym, bankom, przedsiębiorstwom państwo-spółdzielczym,

- 3) spółkom prawa cywilnego i handlowego, w których Skarb Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe albo inne osoby prawne prawa publicznego posiadają udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego,
- 4) związkom samorządu terytorialnego i związkom międzykomunalnym,
- 5) organizacjom samorządu gospodarczego oraz stowarzyszeniom wyższej użyteczności,
- 6) centralom spółdzielni i centralom spółdzielczo-państwowym,
- 7) spółdzielniom.

D Z I A Ł II.

Przekazywanie nieruchomości, stanowiących własność Skarbu Państwa i wykonawców narodowych planów gospodarczych.

Art. 3. 1. Nieruchomości, stanowiące własność Skarbu Państwa bądź osób prawnych wymienionych w art. 2 lub znajdujące się w ich zarządzie bądź użytkowaniu niezbędne dla realizacji narodowych planów gospodarczych, będą przekazywane właściwym wykonawcom tych planów (art. 2) na własność bądź w zarząd i użytkowanie.

2. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, wydanego za zgodą Rady Państwa, ustali zasady przekazywania nieruchomości, tryb postępowania i właściwość władz w tych sprawach oraz zasady rozliczenia.

3. Przekazywanie, o którym mowa w ust. 1, może polegać na przeniesieniu prawa własności lub ustanowieniu, zniesieniu, ograniczeniu bądź przekazaniu praw rzeczowych ograniczonych na nieruchomościach.

D Z I A Ł III.

Nabywanie nieruchomości od osób nie będących wykonawcami narodowych planów gospodarczych.

R o z d z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

Art. 4. 1. Jeżeli wykonawcy planów nie mogą uzyskać nieruchomości w trybie, określonym w art. 3, wówczas uprawnieni są do nabycia nieruchomości, bez których plan nie może być wykonany, od osób fizycznych i prawnych, nie wymienionych w art. 2.

2. Ilekroć dekret niniejszy w tym dziale używa określenia „nabycie nieruchomości“, należy rozumieć przez to również oprócz prawa własności nabycie praw rzeczowych ograniczonych na nieruchomości.

Art. 5. Zezwolenia na nabycie nieruchomości udziela Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, jeżeli uzna, że nieruchomość lub prawa są niezbędne dla realizacji narodowego planu gospodarczego oraz, że przewidziane będą środki na ich nabycie.

Art. 6. Do występowania z wnioskami o nabycie nieruchomości zgodnie z art. 4 uprawnieni są wykonawcy narodowych planów gospodarczych (art. 2), którzy przedstawiają:

- 1) zezwolenie właściwego ministra na zgłoszenie wniosku odnośnie nieruchomości stwierdzające, że starania o nabycie odpowiedniej nieruchomości, podjęte zgodnie z art. 3 nie dały wyniku,
- 2) zaświadczenie wojewódzkiej władzy planowania przestrzennego, że przeznaczenie nieruchomości na cele, określone we wniosku, zgodne jest z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w razie braku prawomocnego planu zagospodarowania przestrzennego — uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, powziętą na wniosek Wojewódzkiej Władzy Planowania Przestrzennego, a w m. st. Warszawie — uchwałą Naczelnej Rady Odbudowy Warszawy na wniosek Naczelnej Władzy Planowania Przestrzennego, zezwalającą na przeznaczenie nieruchomości na cele, wskazane we wniosku.

Art. 7. 1. Wykonawca narodowych planów gospodarczych, który uzyskał zezwolenie, przewidziane w art. 5, zobowiązany jest wezwać właściciela nieruchomości niezbędnej dla realizacji planu, by przekazał mu tę nieruchomość w zamian za nieruchomość zamienną, bądź też — jeżeli właściciel tego sobie życzy — za cenę, określoną przez nabywcę zgodnie z zasadami, zawartymi w art. 28, a zatwierdzoną przez władzę naczelną nabywcy. Władza naczelną zatwierdzając cenę ustala jednocześnie warunki zapłaty.

2. Tryb wzywania ustali Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

3. Jeżeli w terminie 15-dniowym od doręczenia wezwania, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zawarta umowa sprzedaży albo zamiany lub umowa przedwstępna w przedmiocie sprzedaży lub zamiany nieruchomości, wówczas wykonawca planu może nabyć niezbędną dla realizacji nieruchomości w drodze wywłaszczenia.

4. Wywłaszczenie, przewidziane w ust. 3, może polegać na odjęciu prawa własności lub odjęciu, ustanowieniu bądź ograniczeniu praw rzeczowych ograniczonych na nieruchomości.

Art. 8. 1. Do orzekania o wywłaszczeniu i odszkodowaniu za wywłaszczenie w myśl dekretu niniejszego powołany jest wojewoda właściwy według położenia przedmiotu wywłaszczenia.

2. Jeżeli przedmiotem postępowania wywłaszczeniowego są nieruchomości, położone na obszarze dwóch lub więcej województw, orzekanie należy do wojewody, wyznaczonego w tym celu przez Ministra Administracji Publicznej.

Art. 9. Jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej, przy postępowaniu wywłaszczeniowym stosuje się przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341, z r. 1934 Nr 100, poz. 976 i z r. 1938 Nr 3, poz. 16).

R o z d z i a ł 2.

Czynności wstępne.

Art. 10. 1. Jeżeli ubiegający się o nabycie lub wywłaszczenie zamierza wbrew woli właściciela dokonać na jego nieruchomości prac pomiarowych, powinien na to uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej.

2. Jeżeli zezwolenie, wymienione w ust. 1, dotyczy bądź nieruchomości, pozostających w administracji wojska lub organów bezpieczeństwa publicznego, bądź też budynków zajmowanych przez wojsko lub organa bezpieczeństwa publicznego, powiatowa władza administracji ogólnej wyda zezwolenie po uzyskaniu zgody właściwej władzy wojskowej albo bezpieczeństwa publicznego.

3. Odwołanie od decyzji udzielającej zezwolenia nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 11. Zezwolenie na dokonanie prac pomiarowych na cudzej nieruchomości upoważnia ubiegającego się o nabycie lub wywłaszczenie w razie nieodzownej konieczności do usuwania trwałych przeszkód, utrudniających mu dokonanie niezbędnych prac pomiarowych, jak również do wstępu do wnętrza budynku posiadacza nieruchomości.

Art. 12. 1. Ubiegający się o nabycie lub wywłaszczenie zobowiązany jest wynagrodzić szkody, jakie wyrządził wskutek prowadzenia prac pomiarowych, jeżeli nieruchomość nie zostanie nabyta, bądź jeżeli nie zostało wszczęte postępowanie wywłaszczeniowe w ciągu 6 miesięcy od daty zezwolenia, bądź też w przypadku, gdy po wszczęciu postępowania wojewoda odmówił wydania orzeczenia o wywłaszczeniu (art. 23).

2. W razie wyrządzenia szkody, powiatowa władza administracji ogólnej określi w przypadku przewidzianym w ust. 1 wysokość odszkodowania po wysłuchaniu opinii biegłych. Od orzeczenia, ustalającego wysokość od-

szkodowania, służy odwołanie na zasadach ogólnych. Odszkodowanie to wypłaca się w pieniądzech.

R o z d z i a ł 3.

Wywłaszczenie.

Art. 13. 1. Celem wszczęcia postępowania wywłaszczeniowego ubiegający się o wywłaszczenie powinien złożyć wojewodzie wniosek wraz z odpowiednimi załącznikami.

2. We wniosku należy:

- 1) wymienić i opisać rodzaj zamierzonych inwestycji z powołaniem się na złożony wniosek inwestycyjny lub na obowiązujący plan inwestycyjny,
- 2) uzasadnić potrzebę wywłaszczenia,
- 3) wskazać co najmniej w przybliżeniu ogólną powierzchnię terenu przeznaczoną do wywłaszczenia z powołaniem się na plan sytuacyjny oraz opisać ogólnie to, co się na nieruchomości znajduje,
- 4) wskazać na czym polegać ma wywłaszczenie.

3. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) zezwolenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (art. 5),
- 2) dowód wykonania czynności, przewidzianych w art. 7,
- 3) zaświadczenie wojewódzkiej władzy planowania przestrzennego lub odpis uchwały prezydium wojewódzkiej rady narodowej lub Naczelnej Rady Odbudowy Warszawy, przewidziane w art. 6 pkt 2,
- 4) ogólny plan sytuacyjny z oznaczeniem granic terenu, który ma ulec wywłaszczeniu,
- 5) wykaz właścicieli wywłaszczanych nieruchomości z podaniem ich adresów, o ile ubiegający się o wywłaszczenie jest w posiadaniu tych danych.

4. Załączniki, przewidziane w ust. 3 pkt 4 i 5, powinny być sporządzone oddzielnie dla każdej gminy oraz złożone w takiej ilości, aby mogły być ogłoszone we wszystkich gminach, w których obrębie znajdują się nieruchomości mające ulec wywłaszczeniu.

Art. 14. 1. Na podstawie wniosku o wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego odpowiadającego wymogom, przewidzianym w art. 13, wojewoda wszczyna postępowanie wywłaszczeniowe.

2. Równocześnie z wszczęciem postępowania wojewoda zarządza dokonanie ustaleń niezbędnych dla określenia odszkodowania w myśl przepisów niniejszego dekretu.

Art. 15. 1. Na wniosek ubiegającego się o wywłaszczenie wojewoda zezwoli mu na objęcie nieruchomości, co do której wszczęte zostało postępowanie wywłaszczeniowe, niezwłocznie po dokonaniu ustaleń niezbędnych do określenia odszkodowania.

2. Wywłaszczony, któremu przysługuje prawo do strzymania nieruchomości zamiennej (art. 30), oraz osoby jego prawa reprezentujące, nie mogą być usunięci z wywłaszczanej nieruchomości, dopóki osoby obowiązane do dostarczenia nieruchomości zamiennej nie zaoferują takiej nieruchomości do natychmiastowego objęcia.

3. Jeżeli w wyniku postępowania nie zostanie wydane orzeczenie o wywłaszczeniu, wojewoda na wniosek właściciela zarządzi przywrócenie mu posiadania nieruchomości, objętej na podstawie ust. 1. Właścicielowi przysługuje odszkodowanie za okres, w którym był pozbawiony posiadania. Przepis art. 12 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

Art. 16. Wojewoda przesyła powiatowej władzy administracji ogólnej wniosek wywłaszczeniowy wraz z załącznikami w celu obwieszczenia o wszczęciu postępowania wywłaszczeniowego w gminach, w których obrębie znajdują się wywłaszczane nieruchomości.

Art. 17. 1. Obwieszczenie polega na podaniu do publicznej wiadomości, w sposób przyjęty w danej miejscowości, następujących danych o wywłaszczeniu:

- 1) na czyją rzecz i na jaki cel ma być dokonane wywłaszczenie,
- 2) na czym ma polegać wywłaszczenie według zamierzeń wnioskodawcy,
- 3) przybliżonej ogólnej powierzchni gruntów i miejsca, gdzie grunty te się znajdują,
- 4) wyszczególnienia właścicieli gruntów, o ile zostali oni wymienieni we wniosku.

2. W obwieszczeniu należy nadto podać do wiadomości, że plan sytuacyjny i inne załączniki zostały wyłożone w lokalu zarządu gminy do przejrzania w okresie 14 dni, oraz ogłosić, że w tym terminie wolno każdej osobie zainteresowanej zgłaszać wnioski lub sprzeciwy, które należy wnieść do zarządu gminy.

3. Treść obwieszczenia należy ponadto wywiesić w lokalach urzędowych właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej oraz w lokalach właściwych zarządów gmin.

Art. 18. Niezwłocznie po upływie terminu, wymienionego w artykule poprzedzającym, zarząd gminy przedstawi akta sprawy powiatowej władzy administracji ogólnej i dołączy do nich zgłoszone wnioski, sprzeciwy, jak również treść obwieszczenia, jakie zarządził, ze wskazaniem daty oraz sposobu, w jakim zostało dokonane.

Art. 19. 1. Powiatowa władza administracji ogólnej przedstawia akta ze swą opinią wojewodzie, który zawiadomi wywłaszczającego o zgłoszonych wnioskach lub sprzeciwach, wyznaczając mu termin na złożenie wyjaśnień.

2. Wojewoda może równocześnie wezwać wywłaszczającego do przedstawienia w oznaczonym terminie dodatkowych danych, a w szczególności:

- 1) określenia granic i rodzaju przeznaczonej do wywłaszczenia nieruchomości lub jej części oraz wszystkiego, co się na niej znajduje,
- 2) szczegółowych planów pomiarowych oraz wyciągu z księgi wieczystej wywłaszczanej nieruchomości, jeżeli nieruchomość ją posiada, a w przypadkach, przewidzianych w art. LVII przepisów wprowadzających prawo rzeczowe i prawo o księgach wieczystych (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 57, poz. 321), wyciągu ze zbioru dokumentów, złożonych do zbioru dokumentów, bądź zaświadczenia, że zbiór dokumentów nie został urządzony,
- 3) obliczenia w metrach kwadratowych powierzchni wywłaszczanej nieruchomości,
- 4) wykazu praw rzeczowych ograniczonych, którymi obciążona jest nieruchomość, z wymienieniem osób, którym prawa te służą, o ile wywłaszczający jest w posiadaniu tych danych,
- 5) wskazania właścicieli, którym wywłaszczający może zaoferować tytułem odszkodowania nieruchomości zamienne oraz określenie tych nieruchomości.

Art. 20. 1. Jeżeli wywłaszczony w toku postępowania zgadza się na odstąpienie swojej nieruchomości w zamian za nieruchomość zamienną, strony mogą zawrzeć odpowiednią umowę zamiany.

2. Umowa, przewidziana w ust. 1, wymaga do swej ważności zatwierdzenia przez wojewodę i stanowi tytuł do wpisu prawa własności w księdze wieczystej oraz tytuł do wprowadzenia każdej ze stron w posiadanie nieruchomości przypadającej jej w myśl umowy.

Art. 21. 1. Po upływie terminu udzielonego wywłaszczającemu na złożenie wyjaśnień (art. 19) wojewoda wyznacza rozprawę co do wywłaszczenia.

2. W przypadku zawarcia umowy, przewidzianej w art. 20, wojewoda umarza postępowanie wywłaszczeniowe w stosunku do nieruchomości odstąpionej dobrowolnie.

Art. 22. 1. Wojewoda wyznaczając rozprawę co do wywłaszczenia zawiadomi o miejscu i terminie rozprawy co najmniej na 7 dni przed tym wywłaszczającego, właściciela, osoby, które zgłosiły wnioski lub sprzeciwy, oraz osoby trzecie, których te wnioski, sprzeciwy lub odpowiedzi na nie bezpośrednio dotyczą; zawiadomienia dotyczące mienia opuszczonego doręcza się właściwemu rejonowemu urzędowi likwidacyjnemu.

2. W przypadku, gdy zawiadomienia, przewidziane w ust. 1, dotyczą większej ilości osób, mogą być one zawiadamiane za pomocą obwieszczeń publicznych we właściwych gminach.

3. W wezwanjach i obwieszczeniach należy uprzedzić, że w razie niestawienia się wezwanych rozprawa odbędzie się bez ich udziału.

4. W razie potrzeby rozprawa odbywa się na miejscu i z udziałem biegłych.

Art. 23. 1. Po przeprowadzeniu rozprawy wojewoda orzeka o wywłaszczeniu albo odmawia wywłaszczenia w przypadku, gdy ustaly powody, stanowiące podstawę do wszczęcia postępowania wywłaszczeniowego.

2. Orzeczenie powinno w szczególności zawierać:

- a) ustalenie przedmiotu i rozmiaru wywłaszczenia,
- b) wskazanie, na czyją rzecz wywłaszczenie nastąpiło,
- c) uzasadnienie przyjęcia lub odrzucenia wniosków i sprzeciwów.

Art. 24. W orzeczeniu wywłaszczający może być zobowiązany do wybudowania i utrzymania własnym kosztem we wskazanych przez władze miejscach mostów, dróg, grobli, przejazdów, rowów odpływowych i innych urządzeń, niezbędnych celem zapobieżenia stratom i niewygodom, mogącym powstać dla gruntów sąsiednich wskutek wykonania robót oraz celem zapewnienia im bezpieczeństwa, zagrożonego przez dokonane roboty.

Art. 25. 1. Wbrew woli właściciela nie może mu być pozostawiona tylko taka część jego nieruchomości, która wskutek rozdrobnienia, wywołanego wywłaszczeniem, nie może być racjonalnie użytkowana na cele dotychczasowe; w tym przypadku wywłaszczenie powinno na żądanie właściciela objąć całą nieruchomość.

2. Jeżeli tylko pewna część gruntu, pozostawionego właścicielowi, traci dla niego znaczenie ze względu na dotychczasowe przeznaczenie, wówczas przymus nabycia przez wywłaszczającego za odszkodowaniem dotyczy tylko tej części.

3. W razie potrzeby objęcia wywłaszczeniem części budynku wywłaszczenie na żądanie właściciela powinno objąć cały budynek.

Art. 26. 1. Orzeczenie doręcza się wywłaszczającemu i wywłaszczonemu na piśmie. W przypadku, gdy orzeczenie dotyczy większej liczby osób, treść jego może być podana do wiadomości interesowanych za pomocą obwieszczeń publicznych we właściwych gminach.

2. W ciągu dni czternastu od daty doręczenia orzeczenia lub od daty dokonania obwieszczeń służy stronie odwołanie do Ministra Administracji Publicznej.

3. Wojewoda udziela stronie przeciwnej terminu czternastodniowego do zapoznania się z treścią odwołania i do wniesienia w tym czasie pisemnej odpowiedzi, po czym przedstawia akta Ministrowi Administracji Publicznej.

4. Orzeczenie Ministra Administracji Publicznej zapada w porozumieniu z właściwym ministrem.

R o z d z i a ł 4.

Zasady odszkodowania.

Art. 27. Obowiązek odszkodowania ciąży na tym, na czyj wniosek orzeczono wywłaszczenie.

Art. 28. 1. Odszkodowanie obejmuje stratę, powstałą wskutek wywłaszczenia, którą oblicza się na podstawie norm, opartych na przeciętnych cenach z trzech lat poprzedzających wystąpienie z wnioskiem o wywłaszczenie, przy czym wzrostu wartości nieruchomości, powstałej wskutek inwestycji publicznych, dokonanych po dniu 1 września 1939 r., nie uwzględnia się przy ustalaniu odszkodowania.

2. Wysokość norm szacunkowych dla poszczególnych rodzajów nieruchomości oraz praw rzeczowych na wywłaszczonych nieruchomościach ustali rozporządzenie Rady Ministrów, wydane za zgodą Rady Państwa.

Art. 29. 1. Odszkodowanie nie należy się za budowle i urządzenia, wzniesione bez wymaganego zezwolenia władzy oraz za nowowzniesione budowle, zaprowadzone plantacje i nowe urządzenia bądź ulepszenia, co do których ze sposobu ich wykonania, czasu powstania albo innych okoliczności da się stwierdzić, że zostały dokonane w celu osiągnięcia wyższego odszkodowania.

2. W przypadku, przewidzianym w ustępie poprzedzającym, wywłaszczony może znieść na własny koszt i zabrać przedmiot takich urządzeń do czasu faktycznego objęcia nieruchomości przez wywłaszczającego lub w terminie późniejszym, o ile jeszcze będą się znajdować w nieruchomości.

Art. 30. 1. Jeżeli wywłaszczona nieruchomość stanowi gospodarstwo rolne lub ogrodnicze, warsztat rzemieślniczy bądź jedyną działkę wywłaszczonego z domem jednorodzinny lub dwurodzinny, bądź też przeznaczoną pod budowę takiego domu, wywłaszczający obowiązany jest zaofiarować tytułem odszkodowania nieruchomość zamienną, położoną, o ile możliwości, w tej samej miejscowości i o tym samym lub zbliżonym charakterze.

2. Wartość nieruchomości zamiennej powinna odpowiadać możliwie wartości nieruchomości wywłaszczanej. Wyrównanie do pełnej wartości odszkodowania, przypa-

dającego wywłaszczonemu, nastąpi na zasadach, przewidzianych w art. 31. Zasady wyrównania do pełnej wartości nieruchomości zamiennej, gdy przekracza ona wartość odszkodowania, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

3. Wypłata odszkodowania w pieniądzu (art. 31), w przypadkach przewidzianych w ust. 1, może nastąpić tylko na wniosek wywłaszczonego, złożony wojewodzie lub, gdy wywłaszczony odmówi przyjęcia nieruchomości zamiennej, uznanej przez wojewodę za odpowiadającą wymogom ust. 2.

4. Jeżeli wywłaszczający nie posiada własnych nieruchomości, które mogłyby służyć jako nieruchomości zamienne na odszkodowanie, przewidziane w ust. 1, obowiązek dostarczenia nieruchomości zamiennych przechodzi na Skarb Państwa lub samorząd. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, wydanego za zgodą Rady Państwa, ustali zasady dostarczania nieruchomości zamiennych oraz zasady rozliczania się tudzież tryb postępowania i właściwość władz w tych sprawach.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów określi zasady i przypadki, w których prawa i ograniczenia, ciężące na nieruchomości wywłaszczonej, mogą przejść na nieruchomość zamienną.

Art. 31. 1. Odszkodowanie, ustalone w pieniądzu, wypłaca się w gotówce.

2. Szczegółowe przepisy o trybie wypłaty określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 32. Upoważnia się właściwych ministrów w porozumieniu z Ministrami Odbudowy i Skarbu do zbywania w drodze zamiany, przewidzianej w art. 7, 20 i 30, nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa.

R o z d z i a ł 5.

Ustalenie odszkodowania.

Art. 33. 1. Wniosek o ustalenie odszkodowania może każda ze stron złożyć wojewodzie niezwłocznie po upływie terminów, przewidzianych w art. 19.

2. W przypadku zgłoszenia takiego wniosku przed rozprawą wojewoda może zarządzić jednoczesną rozprawę co do wywłaszczenia i odszkodowania. Zawiadania on o tym strony oraz te osoby, których prawa zostały ujawnione w postępowaniu wywłaszczeniowym.

3. Przepisy art. 22 mają odpowiednie zastosowanie.

Art. 34. 1. Na rozprawie strony mogą zawrzeć ugodę, dotyczącą wysokości odszkodowania na zasadach, przewidzianych w art. 28, jeżeli osoby mające prawa rzeczowe na wywłaszczanej nieruchomości na to się zgodzą.

2. Ugoda zostaje w całej treści wciągnięta do protokołu i podlega zatwierdzeniu przez wojewodę. Ugoda ma moc prawną ugody sądowej.

Art. 35. Jeżeli na rozprawie wywłaszczający i osoby, którym służą prawa rzeczowe na wywłaszczonej nieruchomości, oświadczą, że zgadzają się na pozostawienie tych praw na nieruchomości mimo wywłaszczenia, osoby te zostaną wyłączone z dalszego postępowania,

a wartość pozostawionego prawa zostanie odpowiednio uwzględniona przy określaniu odszkodowania.

Art. 36. 1. Na wniosek jednej ze stron należy na rozprawie wysłuchać rzeczoznawców co do wysokości odszkodowania, przypadającego według art. 28.

2. Tryb powoływania rzeczoznawców określi rozporządzenie Ministrów: Odbudowy, Administracji Publicznej i Skarbu.

Art. 37. 1. Orzeczenie co do odszkodowania wydaje wojewoda na podstawie wyników rozprawy.

2. Do doręczenia i zaskarżenia orzeczenia co do odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 26 ust. 1—3.

3. Minister Administracji Publicznej orzeka ostatecznie co do odszkodowania na podstawie wniosku komisji odszkodowawczej dla wywłaszczenia nieruchomości, której skład, organizację i tryb postępowania określi rozporządzenie Rady Ministrów na wniosek Ministra Administracji Publicznej.

Art. 38. 1. Od wypłacanego odszkodowania odlicza się i wypłaca kwoty, przypadające od wywłaszczonego na rzecz Funduszu Ziemi i z tytułu pożyczek inwestycyjnych, zabezpieczonych na wywłaszczanej nieruchomości, oraz mogący przypadać z tytułu dokonanego wywłaszczenia podatek dochodowy.

2. Jeżeli wywłaszczony nie przedstawi dowodu, iż osoby nie wymienione w ust. 1, którym przysługują prawa ujawnione w księdze wieczystej lub w zbiorze dokumentów złożonych, zgodziły się, by odszkodowanie było mu wypłacone w całości, wówczas wywłaszczający deponuje sumę odszkodowania, po potrąceniu należności wymienionych w ust. 1, w sądzie, który rozdzieli je według przepisów prawa egzekucyjnego.

R o z d z i a ł 6.

Wykonanie i skutki wywłaszczenia.

Art. 39. 1. Orzeczenie o wywłaszczeniu przenosi prawo własności nieruchomości na rzecz wywłaszczającego z dniem zgłoszenia wniosku o wywłaszczenie. Orzeczenie to stanowi podstawę do ujawnienia praw w księdze wieczystej.

2. Z ujawnieniem tego orzeczenia w księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów złożonych podlegają wykreśleniu wszystkie ujawnione tam prawa z wyjątkiem tych, na których pozostawienie wyrazili zgodę wywłaszczający i osoby, którym te prawa służą, oraz tych, które mają być pozostawione w myśl orzeczenia o wywłaszczeniu.

3. Wywłaszczający nie wstępuje w umowy, zawarte przez wywłaszczonego co do wywłaszczonej nieruchomości, chyba że na wstąpienie w te umowy wyraził zgodę. Jeżeli skutki wywłaszczenia odnoszą się do wykonawcy planu, posiadającego umowę z wywłaszczonym, odmowa wstąpienia w umowę wymaga zgody władzy przełożonej wykonawcy planu.

4. Do osób mieszkających w wywłaszczonych nieruchomościach stosuje się przepisy art. 18 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 4, poz. 27).

D Z I A Ł IV.

Przepisy karne.

Art. 40. 1. Kto przeszkadza w wykonywaniu prac pomiarowych przez osoby do tego upoważnione lub nie dopuszcza ich do miejsc, wymienionych w zezwoleniu, albo przeszkadza w dokonywaniu czynności, objętych zezwoleniem, podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 50.000 zł.

2. Kto usuwa lub niszczy dokonywane prace pomiarowe, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150.000 zł. Kto wbrew zarządzeniu wojewody przeszkadza w objęciu nieruchomości przez ubiegającego się o wywłaszczenie, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 150.000 zł.

3. Do orzekania właściwe są powiatowe władze administracji ogólnej.

D Z I A Ł V.

Przepisy końcowe i przejściowe.

Art. 41. 1. Wywłaszczenie, co do którego postępowanie zostało wszczęte przed wejściem w życie dekretu niniejszego, jeżeli przedmiot jego jest nadal niezbędny dla realizacji narodowych planów gospodarczych, będzie prowadzone dalej na zasadach przewidzianych w niniejszym dekrete zarówno co do orzeczenia o wywłaszczeniu, jak i co do ustalenia i sposobu wypłaty odszkodowania.

2. Przepisy art. 5 i 6 mają odpowiednie zastosowanie.

Art. 42. Uchyła się przepis art. 37 dekretu z dnia 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 109).

Art. 43. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministrowi Administracji Publicznej oraz innym ministrom.

Art. 44. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów: *Al. Zawadzki*

Wiceprezes Rady Ministrów: *A. Korzycki*

Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: *H. Minc*

Minister: *W. Rzymowski*

Minister: *W. Baranowski*

Minister Obrony Narodowej: *M. Żymierski*
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych: *Z. Modzelewski*

Minister Administracji Publicznej: *Wł. Wołski*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

Minister Skarbu: *K. Dąbrowski*

Minister Sprawiedliwości: *H. Świątkowski*

Minister Oświaty: *St. Skrzyszewski*

Minister Górnictwa i Energetyki: *R. Nieszporek*

Kierownik Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego:
K. Zemałtis

Minister Przemysłu Lekkiego: *E. Stawiński*

Minister Przemysłu Rolnego i Spożywczego:
B. Rumiński

Minister Handlu Wewnętrznego: *T. Dietrich*

Minister Handlu Zagranicznego: *T. Gede*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Dąb - Kocioł*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

Minister Kultury i Sztuki: *S. Dybowski*

Minister Żeglugi: *A. Rapacki*

Minister Leśnictwa: *B. Podedworny*

Minister Komunikacji: *J. Rabanowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *W. Szymanowski*

Minister Zdrowia: *T. Michejda*

Minister Odbudowy: *M. Spychalski*